

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΝ ΝΥΚΤΙ *

ΠΡΟΣΟΝ εἶναι ὠραία καὶ μεγαλοπρεπῆς ἡ νύξ κατὰ τὸ ἔαρ ἐν τῇ θερπνῇ φύσει τῶν Πριγκηπονήσων Κων]πόλεως !

Εἶναι ἑσπέρα Μαΐου.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς καταφύτων λόφων αὔρα μυρίπους ἡρέμα ἐφαπτομένη τῶν κλώνων τῶν πευκῶν ἀποίχεται κρούφα θωπεύουσα τὰς ἀκτὰς τῆς Προποντίδος, ἧς ἡ ἀργυροφαῆς ἐπιφάνεια μαρμαίρει δεχομένη ἐρωτύλως τὸ ἀκτινοβόλον τῆς Σελήνης μειδιάμα. Ὁ οὐράνιος θόλος ἐνιαχοῦ πεποικιλμένος δι' ἀδαμαντίνων ἀστέρων, φαινός, ἄπειρος, ἀχανής, πληροῦται μεγαλείου ἀφάτου, ἡ δὲ σιγή τῶν ἀπωτάτων τούτων κόσμων ἐνέχει γόητρὸν τι ἀνεξήγητον, τὸ γόητρον τοῦ μυστηρίου· ἡ αἰγλήσασα πτέρυξ τῶν Χερουβιμ ἀφιπταται ταχεῖα ὡς ἡ ἀστραπή, ἡ δὲ θεσπεσία αὐτῶν μολπή κατακηλεῖ τὴν φαντασίαν. Ἄναμιμνήσχομαι τὸ τοῦ Λαμαρτίνου :

A cette heure où du jour le bruit va s'assoupir,
Pour entendre du soir l'insensible soupir,
Quelques-uns d'eux errant dans ces demi-ténèbres,
Étaient venus planer sur les crimes des cèdres.
Des étoiles aux mers, comme pleine de sens,
La montagne n'était qu'un orgue aux mille accents.
Il eût fallu Dieu même et l'oreille infinie
Pour démêler les voix de la vaste harmonie

.....

Κατὰ τὰς ὥρας ταύτας ἡ ψυχὴ μεταρσιοῦται κλεινῇ ἄνω τῆς σποδοῦ τῆς γῆς. Τὸ ἰδεῶδες μεθύει τὸ πνεῦμα. Τὸ ἰδεῶδες !... ὁ

ΣΗΜ.— Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐπαίδευτος καὶ λογία κυρία Μαρ-
άνθη Πρισιμι-σάκη εὐηρεσθήθη νὰ τιμῆσῃ τὸ Ἡμερολόγιον δι' ὠραίας
μελέτης, ἐξ ἧς, λίαν βραδέως καὶ κατὰ τὸ πέρασ τῆς ἐκτυπώσεως ἀποστα-
λείσης ἡμῖν, μόλις προφθάνομεν ν' ἀποσπάσωμεν παραθέτοντες τὸ ὑπ' ὄψιν
ἀπόσπασμα, λυπούμενοι ὅτι κατ' ἀνάγκην μειούμεν τὴν ἐκ τοῦ συνόλου
εὐχάριστον ἐντύπωσιν.

Ψυχικός οὗτος φάρος, ὁ πολικός ἀστὴρ τῶν διαπλεόντων ἡμῶν ἐν τῷ πελάγει τοῦ βίου, ὁ ἄξων περὶ ὃν ἐκόντες ἄκοντες στρεφόμεθα ἅπαντες. Τὸ γλυκερὸν ὄνειρον, ὅπερ ἀσυναίσθητως θωπεύει ἐν τῇ ρέμβῃ αὐτοῦ ὁ μουσολήπτος ποιητής, ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ ὁ καλλιτέχνης, ἐν τῇ θείᾳ ἁρμονίᾳ αὐτοῦ ὁ οἰστροήλατος μουσικός, ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῆς πᾶσα προνομιοῦχος φύσις καὶ ἐν γένει ἡ ὑψηλὴ ροπή πρὸς τὸ ὠραῖον ἐκάστου ἀνθρώπου. Ὅλα τὰ ὄνειρα αὐτοῦ, ἅπασαι αἱ ἐλπίδες καὶ προσδοκίαι τείνουσι πρὸς τὸ φωτοβόλον τοῦτο σημεῖον, ὅπερ ἐπιδιώκει σκιαμαχῶν. Τούτου ἕνεκα ἐν τῷ ἀτελεῖ τούτῳ κόσμῳ οὐδὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἐφέσεις αὐτοῦ, οὐδὲν νὰ τέρψῃ καθόλου τὴν ἔσω ὑπαρξιν, οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε εἶναι εὐτυχῆς. Τὸ πᾶν ἀπογοήτευσις, φρούδη ἐλπίς, πόθος διαψευδόμενος, κόρος, ἀνία, ὀδύνη. Στένει ἐν τῇ καλουμένῃ εὐτυχίᾳ αὐτοῦ, ταχὺ κορέννυται ἐν τῇ ἀπολαύσει, δι' ἣν βαρέως ἐμόγησε, καὶ ζητεῖ ἀενάως τι, οὐτινος στερεῖται καὶ ὅπερ ἀγνοεῖ, καὶ οὐτινος ἀπολαύων ἤθελεν εἶσθαι ὁ ὀλβιώτερος τῶν θνητῶν. Οἱ στίχοι τοῦ ποιητοῦ κατὰ τὰς συνεχεῖς ταύτας τῶν πόθων στιγμὰς ἀποπνέουσιν ἄφατον μελαγχολίαν, ἡ ἁρμονία τοῦ τεχνίτου ἐκχέει παράδοξον θρηνηδίαν, τὸ ἴνδαλμα τοῦ ζωγράφου πλήρες σκιάς καὶ μυστηρίου ἀκαταλήπτους παράγει συναισθήσεις.

Ὁ διακαῆς οὗτος μύχιος πόθος, ἡ ψυχικὴ αὕτη ἀνάγκη, ὁ μοιραίως καὶ ἀκαμάτως ἐνεργῶν οὗτος σκοπὸς καλεῖται τελειότης. . . Ἐν αὐτῇ θέλομεν ἐπανεύρει τὸν ἀπολεσθέντα Παράδεισον, δι' αὐτῆς καὶ μόνης τὸν Θεῖον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν. «Γίνεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι» κτλ.

..

Δυνατὴ ἡ τελειότης ἐπὶ τῆς γῆς; Ἐνταῦθα δὲν περατοῦται ἡ πρόσδος, διατείνεται ἡ Πνευματικὴ φιλοσοφία κατ' αὐτὴν ἡ τελειότης τυγχάνει ἡ ὑπερτάτη περιωπὴ τοῦ Πνεύματος, εἰς ἣν ἀφικνεῖται μετὰ τὴν διέλευσιν αὐτοῦ δι' ὄλων τῶν μέσων τῆς προόδου, δι' ὄλων τῶν χωνευτηρίων ἐν τῷ παρόντι καὶ μέλλοντι.

* *

Καθημένη ἐπὶ ἐδωλίου παρὰ τὸν κορμὸν ὑψιτενοῦς πεύκης ἀπεσπᾶσθην τῆς μελέτης μου ὑπὸ θερύβου βημάτων. Δευχείμων παρθένος μετ' εὐσταλοῦς νεανίου διήλθον φαιδροὶ καὶ εὐδαίμονες. Ἦσαν ὠραῖοι ἀμφοτέροι καὶ ἠγαπῶντο. Στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ ἐκείνη, ἄφροντις ἔκλινεν ἅπαξ δειλῶς τὴν κεφαλὴν ὅπως θαυμάσῃ, ἴσως, τὴν ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς σελήνης ὠχρᾶν

μορφὴν τοῦ φίλου τῆς· οὗτος δὲ τολμηρῶς ἔκυψε καὶ προσήγγισε τὰ χεῖλη του ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῆς. . .

Ἐπάρχει ἐνεργῶν μέγας τις νόμος, γενική τις δύναμις ἐν πᾶσιν, ὁ νόμος καὶ ἡ δύναμις τῆς ἐλξεως. ἡ συγκρατοῦσα καὶ συνέχουσα οὐ μόνον τοὺς ἐν τῷ ἀπείρῳ κόσμους, ἀλλὰ καὶ συνέχουσα ἐν τῷ αὐτῷ τὸν ἡθικὸν κόσμον καὶ ἐνούσα τὰς ὁμοίας ψυχῶν. Τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὑπάρχει νόμος ἐλξεως καὶ ἀπόσεως μεταξύ τῶν ψυχῶν; Τοῦτου μὴ ὄντος πῶς ἐξηγητέον τὰς ἀνευ λόγου ἀκαταμαχῆτους συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας ἡμῶν ἐν τῇ ζωῇ; Ἐναντιρρήτως ὅλα τὰ ὄντα ἀλληλομαγνητίζονται. Ἡ συμπαθεῖα ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ὁμοιότητος τῶν αἰσθημάτων καὶ τάσεων ἐν ἀγνοίᾳ ἔτι ἡμῶν. Πολλάκις βλέμμα τι γεννᾷ ἐν ἡμῖν εἶδος τι ἐνδομύχου ἀποστροφῆς καὶ ἀντιπαθείας· τούναντίον πολλάκις βλέμμα τι, μειδιάμα, ἤχος φωνῆς, παράγουσι τὴν συμπαθειαν· ἀρκεῖ ἐνίοτε στιγμιαία συνάντησις, βραχυτάτη προσέγγισις, ὅπως ὁ μαγνητισμὸς τῶν βλεμμάτων ἐπενέγκῃ ἀκατανόητον σύγχρουσιν καὶ τὰ παθαίνόμενα πρόσωπα ἐννοήσωσι καὶ μαντεύσωσιν ἄλληλα, περιβαλλόμενα ἀμοιβαίως καὶ ἐξαπίνης δι' ἀμυθῆτου στοργῆς.

Τίς οἶδεν ἐὰν τῆς ἀνωτέρω ρηθείσης δυάδος αἱ ψυχαὶ εἰσὶν ἀδελφαί. . .

..

Ὁ ἔρωσ δύο ὁμοίων ἀδελφῶν ψυχῶν, ἀληθῆς ὢν καὶ ἀγνός, τυγχάνει ἢ ἀπόλαυσις τοῦ οὐρανοῦ, ἢ κτῆσις τοῦ Ὁραίου, τοῦ Ἀληθοῦς, τοῦ Καλοῦ. Ἐπάρχει περιέργος τις θεωρία τῶν πνευματοδόξων περὶ τῶν ἀδελφῶν ψυχῶν (des âmes soeurs). Φρονοῦσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ συμπλήρωμα αὐτοῦ—sa moitié— ἢ ἐνταῦθα ἢ ἐν ἄλλοις κόσμοις ὑπερτέροις ἢ ὑποδεεστέροις συνωδᾷ τῷ βαθμῷ τῆς ἡθικῆς καὶ διανοητικῆς προαγωγῆς τοῦ συμπληρώματος τούτου. Ὁ διάσημος Σουηδὸς πνευματολόγος Swedenborg ἐν τῇ τοιαύτῃ πραγματείᾳ αὐτοῦ ἐκδηλοῖ ὅτι ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ, — ὅστις εἶναι ἡ γνησία τοῦ ἀνθρώπου ζωή—, παρὰ ταῖς ψυχαῖς, ἡ νοερά δυὰς συντίθεται ἐκ τοῦ ἄρρενος Πνεύματος, ὅπερ καλεῖται: Νόησις καὶ ἐκ τοῦ θήλεος, ὅπερ καλεῖται: Βούλησις. Ἡ Βούλησις ἀναγκαῖα τυγχάνει πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Νοήσεως καὶ τανάπαλιν. Διὰ τοῦτο δύο τοιοῦτοι σύζυγοι ἐν οὐρανῷ καλοῦνται οὐχὶ δύο ἄγγελοι, ἀλλ' εἰς ἄγγελος. Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ὑπεροχή· ἢ βούλησις τοῦ ἄρρενος εἶνε καὶ ἡ βούλησις τοῦ θήλεος καὶ ἀντιστρόφως. Ἐν τῇ μουσικῇ, λέγει, ὑπάρχουσι δύο βάσεις θεμελιώδεις, ὁ μείζων τόνος ἢ ἀνωὺν (majeur), ὁ ἐλάσσων τόνος ἢ κατιῶν (mineur)· ἀμφότεροι συμπληροῦσιν ἀλλήλους καὶ σχηματίζουσι

τὴν μελωδίαν. Ὁ ἐλάχιστων ἐξήχθη ἐκ τοῦ μείζονος, ἀλλ' οὗτος καί-
 τοι κυριώτερος εἶναι ὅμως ἀνίκανος ἄνευ τῆς ἐνώσεως αὐτοῦ μετὰ
 τοῦ ἐλάσσονος νὰ παραγάγῃ τὸ μέλος, καὶ τούναντίον. Ἡ ἐνωσις
 ἀμφοτέρων ἐστὶν ἡ παράγουσα τὴν ἁρμονικὴν τελειότητα ἐν τῇ μου-
 σικῇ τέχνῃ.—Οὕτω, προκειμένου περὶ τῶν ἀδελφῶν ψυχῶν, θεω-
 ροῦνται αὐταὶ ἐλλιπεῖς κεχωριτμέναι οὔσαι, διὸ καὶ ἐσαεὶ ἀναζητοῦν-
 ται· καὶ εἰ μὲν συναντηθῶσιν ἐνταῦθα συνεφέλχονται καὶ ἀποτε-
 λοῦσι δεσμὸν ἐκ τῶν ἐξόχων καὶ μακαρίων ἐκείνων, ὃν οὐδεμία ἰσχὺς
 δύναται νὰ διαρρήξῃ. (Ἐν τοῖς κατ' ἔθιμον γάμοις ἡμῶν σπανίως αἱ
 ἀδελφαὶ ψυχαὶ συνδέονται· εἶναι ἐξαιρετικὴ τοῦ θεοῦ εὐνοια πρὸς εὐά-
 ριστῳ τινι πρόσωπα, ἅτινα βιοῦσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ τρυφερᾷ ἀγάπῃ
 μετὰ τοῦ πεφιλημένου αὐτῶν ἡμίσεος). Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἡθικὴ
 συγγένεια μεταξὺ Πετράρχου καὶ Λαύρας, Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ
 Βικτωρίας Κολόννη, Δάντου καὶ Βεατρίκης Ὁ Δάντης μόλις ἦν δε-
 καέτης ὅτε συνήνησε τὴν Βεατρίκην κατὰ τινὰ ἑορτὴν, καθ' ἣν
 ἐκ πρώτης ὄψεως συνέβη ἡ θαυμασία ἐκείνη συγχώνευσις, οὕτως
 εἶπεῖν, τῶν δύο ψυχῶν, ὡς ὁ αὐτὸς διηγεῖται : « J' avais dix
 quand parut à mes yeux pour la première fois cette s o e u r
 d e m o n à m e, la glorieuse Dame de ma pensée ». Ἡ Βι-
 κτωρία Κολόννα, χήρα τοῦ δουκὸς Ἀβαλός, γυνὴ ἔμμουσος, ἐνη-
 σχολεῖτο εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ στίχοι αὐτῆς περιῆλθον εἰς χεῖρας
 τοῦ τεχνίτου, ὅστις ἔγραψεν αὐτῇ ἐπιστολὴν πλήρη σεβασμοῦ καὶ
 ἐκτιμήσεως διὰ τὸ ταλαντον αὐτῆς. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῶν
 σχέσεων αὐτῶν. Ὁ ἔρωσ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου ἦτο ὅλως ἰδανι-
 κός· γράφων αὐτῇ ποτε ἔλεγεν : « Ἡ ζωὴ τοῦ ἔρωτός μου δὲν εὐ-
 ρίσκεται ἐν τῇ καρδίᾳ μου· τείνει πρὸς σκοπὸν, ἐν ᾧ δὲν δύναται
 νὰ ὑπάρξωσι μήτε θνηταὶ στοργαί, πλήρεις πλάνης, μήτε ἰδέαι
 ἔνοχοι ».

Κωνσταντινούπολις 1896.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΠΡΙΣΙΜΙΤΣΑΕΗ